

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
7 december 2021	D.080706 Z.029048

Voorstel ingebracht door R. B. Morshuis
Portefeuillehouder P. A. J. M. van den Hurk
Begrotingsprogramma en 1. Wonen, werken en recreatie
taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Onderwerp **Nota Bodembeheer en
Bodemkwaliteitskaart**

Voorgesteld besluit

1. De geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart en Nota Bodembeheer inclusief PFAS vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

In 2012 hebben we in regio Rivierenland een regionale Bodemkwaliteitskaart en een Nota Bodembeheer vastgesteld. Het is wettelijk verplicht om een vastgestelde kaart te actualiseren. In dit voorstel wordt de geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart en Nota Bodembeheer voorgelegd.

Het doel van de actualisatie is om het hergebruik van grond en baggerspecie makkelijker en goedkoper te maken. Hiervoor was het nodig om de gegevens over de bodemkwaliteit en de verschillende bodemfuncties in de regio te actualiseren en aan te vullen met PFAS. Om de regels van kracht te laten worden, worden de kaart en de nota ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze nota en kaart kunnen straks worden meegenomen in de omgevingsvisie.

De kaart en nota bevatten geen grote wijzigingen ten opzichte van de oude kaart en nota. Een geactualiseerde kaart en nota betekent voor inwoners en bedrijven dat ze minder vaak onderzoeken hoeven uit te voeren.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

In 2012 hebben de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neerijnen, Tiel en Zaltbommel een regionale Bodemkwaliteitskaart en Nota Bodembeheer vastgesteld.

De kaart heeft een maximale geldigheidsduur en is daarom geactualiseerd. Daarnaast is de kaart op grond van de actuele ontwikkelingen aangevuld met PFAS-verbindingen. Ook de nota is geactualiseerd. Deze is in overleg met medewerkers van de gemeenten en het Waterschap Rivierenland opgesteld. Het Waterschap, de Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en ProRail zijn in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Het Waterschap en de Provincie hebben een zienswijze op de nota ingediend. Onze reactie op deze zienswijzen is als bijlage 4 bij dit advies gevoegd.

2. Doel / meetbaar effect

Met een regionale Bodemkwaliteitskaart en een regionale Nota Bodembeheer wordt beoogd de aanwezige bodemkwaliteit afdoende te beschermen. Tegelijkertijd zorgen een geactualiseerde kaart en de nota er voor dat er minder onderzoek hoeft te worden uitgevoerd bij grondverzet. Er

wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden binnen het Besluit bodemkwaliteit om regionaal, gebiedsspecifiek beleid op te stellen. Hierdoor worden de mogelijkheden om grond en bagger binnen het gebied te hergebruiken verruimd en hoeft er minder ver met grond te worden gereden. Door de samenwerking met meerdere gemeenten wordt gemeentegrensoverschrijdend grondverzet makkelijker gemaakt. Regionale initiatiefnemers krijgen te maken met een transparant en zoveel mogelijk uniform beleid.

3. Argumenten

1.1 Door de nieuwe kaart en de nota wordt hergebruik van grond en bagger nog meer gefaciliteerd.

In de nota zijn diverse wijzigingen opgenomen ten opzichte van de vorige nota. Dit is gedaan om onderzoekskosten te beperken en om hergebruik van grond en bagger meer mogelijk te maken. Het is bijvoorbeeld straks toegestaan om de kaart te gebruiken voor grondlagen dieper dan 2 meter onder maaiveld. Ook zijn de regels bij grondstromen met kleine partijen grond verruimd. Hiervoor is niet altijd een onderzoek nodig. In bijlage 10 van de nota is een tabel opgenomen met deze wijzigingen.

1.2 Een gemeente is verplicht om een bodemkwaliteitskaart te actualiseren

De wettelijke basis voor het hergebruik van grond en bagger is het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Hierin is vastgelegd dat de geldigheid van een bodemkwaliteitskaart maximaal vijf jaar is. De huidige kaart verliep medio 2017. De kaart is de basis voor de nota, waardoor ook de nota niet meer zou gelden. Het actualiseren houdt in dat gekeken wordt of er genoeg nieuwe analyseresultaten beschikbaar zijn, en of die hetzelfde kwaliteitsbeeld per deelgebied geven. Vanwege de ontwikkelingen rondom PFAS is later nog besloten deze stoffen mee te nemen in het actualiseren van de kaart.

Over het algemeen is men zeer tevreden over het gevoerde beleid en is er geen aanleiding om grote wijzigingen door te voeren. De koers blijft om met gebied specifiek beleid op een verantwoorde wijze zoveel mogelijk grond en bagger te hergebruiken. Er hoeft bovendien minder vaak onderzoek uitgevoerd te worden en hergebruik binnen de regio is makkelijker gemaakt zodat er minder ver met grond gereden hoeft te worden. Dit bespaart veel kosten. Daarnaast is het zonde van de eerder gedane investering (tijd en geld) indien de kaart niet geactualiseerd zou worden. Tevens komt het de kosten van de uitvoering van grondwerken – voor zowel gemeente als voor GWW-aannemers en loonbedrijven – ten goede.

1.3 PFAS-verbindingen waren nog niet opgenomen in de kaart en nota.

Onder het landelijk geldende, generieke beleid is voor hergebruik van grond en baggerspecie altijd een partijkeuring op PFAS nodig. Dit leidt tot aanvullende kosten en langere doorlooptijden bij werken in de regio. Met het vaststellen van de kaart en gebied specifiek beleid voor PFAS-houdende grond en baggerspecie wordt hergebruik gemakkelijker en goedkoper gemaakt.

1.4 Er zijn minder verschillen in beleid tussen gemeenten.

De gemeente Neder-Betuwe was vanwege ruimtelijke ontwikkelingen eerder dan in 2012 een eigen traject gestart. De gemeente West Maas en Waal heeft destijds samen met de MARN gemeenten een kaart en nota laten opstellen.

1.5 De bodemfunctieklassenkaart is geactualiseerd.

De bodemfunctieklassenkaart is in 2012 vastgesteld omdat dit een wettelijke verplichting is. Inmiddels zijn bestemmingen veranderd waardoor de bodemfunctieklassenkaart niet meer actueel is. De bodemfunctieklassenkaart is nu door alle gemeenten geactualiseerd. Ook de interactieve bodemkwaliteitskaart wordt hierop aangepast.

1.6 De gemeenten hebben de mogelijkheid binnen de grenzen van de nota eigen beleidskeuzes te maken.

Dat geldt bijvoorbeeld voor het verslechteren van de bodemkwaliteit binnen huidige en toekomstige woon- en industriegebieden, voor de geldigheidsduur van bodemonderzoeken die worden ingediend bij bestemmingsplannen en aanvragen omgevingsvergunningen en voor het verlenen van vrijstelling voor bodemonderzoek. Het komt de uitvoerbaarheid en het level playing field ten goede wanneer gemeenten zoveel mogelijk dezelfde keuzes maken.

4. Kanttekeningen

1.1 Een gemeente is niet wettelijk verplicht om een bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer te hebben.

Het voordeel van een kaart en nota is echter zo groot dat de noodzaak in onze regio niet ter discussie staat. Het hebben van een kaart is weliswaar niet verplicht, maar het actualiseren van een bestaande kaart wel (zie argument 1.2).

1.2 De gemeenten Tiel en Neder Betuwe hebben wel eigen beleidskeuzes gemaakt.

De vrijstellingsmogelijkheid geldt niet voor de gemeente Neder-Betuwe. Binnen de gemeente Tiel geldt de vrijstelling alleen voor kleinschalige particuliere aanvragen (bijvoorbeeld de bouw van 1 of 2 woningen). De motivatie van deze gemeenten is opgenomen in bijlage 3 bij dit voorstel. Deze motivatie geeft geen aanleiding om de nota aan te passen.

TOELICHTING EN UITVOERING

4. Financiën

De kosten voor het actualiseren van de Bodemkwaliteitskaart en de Nota Bodembeheer inclusief PFAS aanvulling zijn € 53.950,- voor het uitvoeren van het onderzoek. Dit komt neer op € 6.743,- per gemeente. Dit is exclusief uren van de ODR voor begeleiding van het onderzoek. De kosten zijn betaald uit het werkprogramma ODR 2020 en zijn reeds verwerkt in de facturen van de ODR aan de deelnemers. Vanuit de Provincie is een subsidie van € 10.000,- verleend.

5. Communicatie

Omdat het actualiseren van een bodemkwaliteitskaart en een nota bodembeheer direct invloed heeft op grond-, weg- en waterbouw (GWW)-aannemers en loonbedrijven, zal met deze doelgroepen gecommuniceerd worden. Hiervoor worden bijeenkomsten georganiseerd worden waarin duidelijk wordt aangegeven wat de afspraken zijn. De bijeenkomsten zijn ook bedoeld voor civiele medewerkers van gemeenten. De hoeveelheid bijeenkomsten zal sterk afhankelijk zijn van de behoeften vanuit de gemeenten, van de (on)mogelijkheden voor samenkomst vanwege corona en het moment waarop de nota en kaart zijn vastgesteld. Het projectteam denkt na over de vorm waarin de voorlichting gegeven kan worden.

6. Uitvoering en planning

Na het collegebesluit van 16 februari 2021 hebben de kaart en nota tot medio april 2021 voor zienswijzen ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. Na vaststelling door uw raad plaatsen wij de interactieve kaart op internet. Ook gaan wij voorlichtingsbijeenkomsten organiseren voor bedrijven.

7. Participatie

De kaart en nota zijn hoofdzakelijk bedoeld voor bedrijven die grond en bagger hergebruiken en niet voor burgers.

8. Duurzaamheid

Dit voorstel draagt niet bij aan de doelstellingen van duurzaamheid.

Bijlagen:

1. Bodemkwaliteitskaart regio Rivierenland.
2. Nota bodembeheer. Geldend voor de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
3. Motivering afwijking beleid gemeenten Tiel en Neder-Betuwe.
4. Behandeling zienswijzen.

Inlichtingen bij:

Naam	R.B. Morshuis
Domein	Bedrijfsvoering